

Representantforslag 83 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen, Ida Marie Holen og Robert Eriksson

Dokument 8:83 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen, Ida Marie Holen og Robert Eriksson om inntektspolitisk samarbeid gjennom statlig deltakelse i lønnsoppgjøret

Til Stortinget

Bakgrunn

Norge har en åpen økonomi, og en eksportrettet sektor er avhengig av den økonomiske utviklingen hos Norges handelspartnere. Sentralbanksjef Øystein Olsen understreket i sin årstale 14. februar 2013 at nordmenn arbeider lite effektivt, og at produktivitetsveksten stoppet opp allerede i 2005. Det som forsterker utviklingen er at dette sammenfaller med store strukturendringer i Norges konkurrentland i Europa. Norge forbruker oljepenger gjennom høy lønnsvekst, mer fritid og offentlig finansierte velferdsgoder, mens Norges konkurrenter omstrukturerer, effektiviserer og strammer inn. I Statistisk sentralbyrås (SS-Bs) «Økonomiske analyser 1/2013. Økonomisk utsyn over året 2012» forventer man et bruttonasjonalprodukt (BNP)-fall i euroområdet i 2013 på 0,8 pst. og en BNP-vekst i Norge på 2,4 pst. Dersom prognosene slår til, vil gapet mellom prisnivået i Norge og Europa for industrien øke ytterligere.

Lønnsnivået i Norge har økt betydelig de siste årene. Isolert sett er dette positivt, fordi det øker folks velstand. Samtidig medfører kostnadene ved økte bruttolønninger en forverring av konkurranseevnen fordi man må øke prisene for å dekke inn kostnadene, alternativt at lønnsomheten svekkes.

Norge har over lengre tid hatt en kostnadsutvikling for eksportvirksomhetene som langt overskrider

utviklingen hos handelspartnerne. I denne situasjonen, med en anstrengt internasjonal økonomi, mener forslagsstillerne det er viktig at myndighetene bidrar til at årets lønnsoppgjør ikke ytterligere forverrer kostnadsbildet.

Utgangspunktet for det nasjonale lønnsoppgjøret dreier seg i stor grad om å sikre alle grupper en viss kjøpekraftsutvikling basert på en vurdering av det konkurranseutsatte næringslivs konkurranseevne. Sentrale elementer som inngår i Det tekniske beregningsutvalgets grunnlagsvurderinger, er forventet prisutvikling og gjeldende skattesatser som sier noe om hvor stort et bruttotillegg må være for å sikre ønsket kjøpekraftsutvikling.

Gjennomsnittlige timelønnskostnader i norsk industri var i 2012 anslagsvis 61 pst. høyere enn et handelsvektet gjennomsnitt av våre handelspartnere i EU, målt i felles valuta. For industriarbeidere alene anslås de norske timelønnskostnadene å ligge 64 pst. høyere enn hos handelspartnerne i EU, regnet i felles valuta. Dette er ifølge rapporten «Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2013» fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene.

Forslagsstillerne mener at staten bør ta en mer aktiv rolle i vårens lønnsoppgjør for å motvirke at konkurranseevnen svekkes ytterligere. Et slikt myndighetsbidrag kan være å redusere skatte- og avgiftsnivået slik at behovet for store bruttolønnsøkninger blir mindre. Dette vil sikre arbeidstakere en god kjøpekraftsutvikling uten at kostnadsbildet for virksomhetene øker tilsvarende. Konkurranseutsatt næringsliv vil ikke tape så mye konkurransekraft som et tradisjonelt lønnsoppgjør kan medføre.

Trepartssamarbeidet skal være et samarbeid mellom tre parter, nemlig staten, arbeidsgiverorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner. Det kan i dag være vanskelig å se hva som er statens bidrag i dette samarbeidet utover å stille med riksmekleren og lo-

kaler til forhandlinger. Forslagsstillerne viser til at stortingsrepresentant Ketil Solvik-Olsen tok opp dette spørsmålet med finansminister Sigbjørn Johnsen i skriftlig spørsmål Dokument 15:908 (2012–2013), men fikk som svar at lønnsoppgjørene er partenes ansvar og at det ikke anses som aktuelt for regjeringen å koble skattepolitiske tiltak med lønnsoppgjøret. Forslagsstillerne tolker dette som at regjeringen reelt sett ser på trepartssamarbeidet som et topartssamarbeid.

Den norske stats egen økonomi er blant verdens beste med overskudd på statsbudsjettet og en stor sparekapital. Statens finansielle mulighet til å dempe bruttolønnskravene ved å tilby avgiftsnedsettelse og skattelettelse som alternativ er derfor stor. Få andre land har en tilsvarende mulighet til å sikre kjøpekraften hos befolkningen ved skatte- og avgiftslettelse.

Forslagsstillerne har merket seg at regjeringen i statsbudsjettet for 2013 anslo lønnsveksten til 4 pst. Dette anslaget er langt høyere enn hva partene i lønnsoppgjøret anser som ønskelig i lys av den økonomiske situasjonen i mange andre land.

Skatte- og avgiftslettelse som man blir enige om i forhandlinger mellom partene, må naturligvis følges opp med tilsvarende kutt i offentlige utgifter for å unngå ekspansiv finanspolitikk og påfølgende kostnadsvekst. Det må tas med i regnestykket at staten må dekke kostnadene ved økt bruttolønn og arbeidsgiveravgift for ansatte i stat og kommuner ved

tradisjonelle lønnsoppgjør, og at dette kan motregnes mot skatte- og avgiftslettelsene.

Oppsummering

Med den vanskelige situasjonen for eksportrettet virksomhet burde fagorganisasjonen i privat sektor, etter forlagsstillerens mening, kreve skatte- og avgiftslettelse av staten for å sikre kjøpekraftsutvikling fremfor økte bruttolønninger fra egen arbeidsplass. Et tradisjonelt lønnsoppgjør, hvor kostnadene veltes over på prisene, vil skape ytterligere utfordringer når utsiktene for eksportmarkedet er dystre. En solid kjøpekraftsutvikling kan allikevel sikres uten å svekke konkurranseutsatte bedrifter dersom staten velger å sette ned skattene og redusere avgiftene for befolkningen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Stortinget ber regjeringen i fremtidige lønnsoppgjør aktivt medvirke til at konkurransekraften i norsk industri opprettholdes ved at det i revidert statsbudsjett fremmes forslag om skatte- og avgiftslettelse som et bidrag i forhandlingene.

4. april 2013